Ч. 122 (13.361). Львів, понеділок 15. травня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чверть річно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Англія грозить Німеччині.

Львів, 13. травня 1933.

Міжнародня ситуація зазнала раптом надзвичайного загострення, і то від сторони, звідки люди найменше сподівалися. Конференція розброєння „радить“ у Женеві вже більше року, а світ стільки вже наслухався гомінких слів про розброєння і про найріжнородніші його проєкти, які не мали й не мають ніякого практичного значіння, що тим пустомельством давно вже ніхто не цікавиться. Розрідження густої атмосфери й облекшення ситуації ніхто від тієї розброєневої імпрези не ждав. Але й останнє нагальне загострення прийшло теж нежданo.

Від останнього німецького виступу, ще довго перед приходом до влади кабінету Гітлера, товклась у Женеві „рівність“ зброєнь, теоретично признана Німеччині і слушно використана німецькою дипльоматією, як престіжево-моральна побіда. Однак від признання тої теоретичної тези до її практичної реалізації довга, нескінчено довга дорога. І саме наслідком безвиглядности якихнебудь практичних успіхів, німецький міністр фон Нойрат оголосив в офіціяльному німецькому тижневику, присвяченому справам Ліги Націй, „Фелькербунд“ статтю п. н. „Розброєння“, в якій пише буквально таке: „Якщо хочеться з погляду німецьких інтересів зробити зміст вислідів дискусії на розбройній конференції, яка тріває від 15-ти місяців, то слід ствердити, що наше домагання практично зреалізувати засаду рівности прав через розброєння інших, розбилося об відмову сильно озброєних держав. Тому будемо змушені доповнити наш збройний стан без огляду на те, чи прийдуть якісь загальні обмеження і редукції зброєнь у рямцях британського пляну“. І німецький міністр називає конкретно цілу низку родів зброї (військові літаки, літаки-бомбомети, важка артилерія), в які німецька армія гадає дозброїтися — без огляду навіть на якесь мізерне женевське порозуміння.

Очевидно, що така заява мусіла викликати величезне враження і в самій Женеві і в столицях великодержав. Однак німці мабуть не гадали, що те враження прийме аж такі різкі форми і то саме на терені, де можна було сподіватися поміркованого тону. Бо ось з надзвичайно різкою протинімецькою заявою виступив у палаті льордів англійський військовий міністр льорд Гейльсгем, перестерігаючи Німеччину, що на випадок, колиб вона навіть виступила з конференції розброєння, то все одно будуть обовязувати її клявзулі версайського договору; колиж, мовляв, Німеччина на власну руку захоче поширювати свій збройний стан, то це буде нарушенням договору, яке потягне за собою передбачені у ньому санкції (репресії). Протинімецьке вістря свого виступу анг. міністр підкреслив компліментами під адресою „французької терпеливости“, та закінчив окликом, що „Велика Британія не має заміру реалізувати рівність Німеччини наполовину через дозброєння Німеччини, а на половину через розброєння інших держав“.

Ця заява не була індивідуальним виступом. Ось остання телеграма ПАТ-а (хоч і треба рахуватися з деякою тенденцією вісток того джерела) звучить буквально так:

ЛЬОНДОН, 13. V. ПАТ. Розбройний підкомітет британського кабінету під проводом премієра Мекдональда і при участи віцепремієра та міністрів закордонних справ, маринарки і летунства, розглядав учора ситуацію, витворену розбройною політикою Німеччини в Женеві. Підкомітет заняв становище, згідне з заявою міністра війни льорда Гейльсгема, яку зложив учора в палаті льордів. На думку кабінету ситуація дозріла до того, щоби заняти супроти Німеччини рішуче становище та змусити її до приняття британських постулятів. Якщо Німеччина стане зброїтись на власну руку всупереч версайському трактатові, британський уряд готов зажадати застосування артикулу 213 версайського трактату. На випадок, якби Німеччина спротивилася виконанню того артикулу, справа опреться об Раду Союзу Народів, яка, спираючись на арт. 13. трактату Союзу, могла би звичайною більшістю голосів вжити супроти Німеччини санкцій. Так інтерпретують міродатні кола заяву льорда Гейльсгема, яка викликала зрештою в німецьких колах занепокоєння і спричинила візиту німецького амбасадора ф. Геша у Нормана Дейвіса. Амбасадор просив американського делегата посередництва, запевнюючи, що Німеччина не думає резиґнувати з конференції в Женеві.

Одночасно з Женеви надходять звістки, що переговори поміж делеґатами Англії й Німеччини, Еденом і Надольним, розбилися і представники 5-ти великодержав прийняли цю вістку офіціяльно до відома. Не диво, що в Німеччині цей новий протинімецький фронт викликав велике враження і що нім. уряд, бажаючи надати більшого значіння та розголосу свому становищу, скликав на середу 17. ц. м. райхстаґ на надзвичайне засідання...

У звязку з мізерними вислідами вашинґтонських розмов і фіяском англійського розбройного пляну, цей останній конфлікт надзвичайно утруднив ситуацію Мекдональда та наразив на повний провал ідею пакту 4-ох. Німеччина переживає дуже важкий час, але й цілій Европі від того не лекше: таких чорних хмар, як тепер, давно вже на европейському небосклоні не бувало.

Недомагання української журнальної періодики по той бік Збруча.

До цілого ряду ріжних „досягнень“ більшовицької пятилітки треба зачислити й деякі „досягнення“ в організації видавництв.

Як відомо, над виданням книжки чи часопису працюють безпосередньо або посередньо, такі головні чинники, як папірня, редакція і друкарня. В цілому культурному світі ці три чинники працюють навипередки й завдяки тим „старим“ методам праці читаюча публика має досить усякої літератури. Про те, щоби журнали появлялись опізнені — нема мови. Не так у країні всяких „пятиліток“, в країні „ударних кампаній“ і більшовицької казьонщини. Там папірня не має паперу, редакція спізнюється з матеріялом, а друкарня друкує, коли сама захоче. Ці недомагання відбиваються передовсім на українській журнальній періодиці.

Щоби не бути голословним, послухаймо, що пише А. Кроль про українську журнальну періодику на сторінках ч. 34 „Радянського Книгаря“. Він пише: „Українська журнальна періодика приходить на кінець 1932 р. з великим недовиконанням пляну, так щодо своєчасного виходу, як і щодо листажа. Запізнення виходу журналів перетворилося на звичайнісіньке, повсякденне явище, зробилося своєрідною **„нормою“**. Журнал, який зявляється друком своєчасно (таких у нас одиниці), є рідкий, щасливий виняток, що тоне в загальній кількості спізнень журналів“. Отже аж до того дійшло.

На передбачених девятьмісячним пляном 2752 книжки журналів видано лише 1887 книжок і то багато з них вийшло з потрійними, а навіть почвірними числами. Деякі журнали, як „Радянське Мистецтво“, в 1932 р. до жовтня не видали ніодного числа, інші виходять з таким великим опізненням, що інколи доходить до справжніх курйозів. Напр. число головного медичного журналу „Врачебное Дело“ з матеріялами посвяченими загрозі епідемії черевного тифу, мало вийти в квітні 1932 р., а вийшло аж у жовтні 1932 р., коли вже й слух по тифі загинув. Навіть назване ч. 34 „Рад. Книгаря“, що в цілости присвячене боротьбі проти спізнень виходу українських журналів, ілюструє собою найкраще істнуючий стан. Число це значене датою 5. XII. 1932 р., віддане було до складу 26 XII., підписане до друку 3. II. 1933 (!) р., а розіслане передплатникам з кінцем квітня ц. р.

Правдиво „американське“ темпо!

Причини цього хаосу такі: „непляномірне й неповне постачання журналів папером“, відтак „безсистемна робота друкарень“, повільне виконування робіт цинкографією й літографією, причім цинкографії часто-густо гублять уже готові кліші, або самовільно зміняють розмір кліш, а вкінці — нездарність редакційного апарату. До того всього треба додати ще й залежування журналу цілими місяцями в цензурі, а також спізнення в експедиції і в пересилці почтою. Одним словом — всі працюють „ударно“, а на появу місячного журналу треба ждати від 3—9 місяців.

Для поправи того стану — Комітет у справах друку при РНК УСРР видав дня 27. XII. 1932 р. цілий ряд постанов, між якими звертає на себе спеціяльну увагу постанова: „застосувати систему матеріяльної й дисциплінарної відповідальности кожного штатного робітника редакції за невиконання завдань чи за порушення календарних строків“.

Та ці всі постанови лиха не направлять, бо лихо це лежить остаточно не в тих нещасних „штатних“, а в корінні цілої більшовицької системи. Факт, що на земному глобі істнує нині „культурна“ країна, яка постійно голодує на такий продукт культури, як папір, характеризує всю більшовицьку систему.

Нагле скликання Райхстаґу.

БЕРЛІН, 13. V. ПАТ. На день 17. ц. м. скликано несподівано надавнчайне засідання Райхстаґу. На дневному порядку стоїть тільки деклярація уряду республики в справі розбройної конференції.

Нагле рішення уряду викликало в політичних колах сильне враження. На засіданні кабінету в пятницю Гітлер зложив декларацію, в якій засував становище уряду супроти закордонної ситуації, маючи на увазі особливо розбройну конференцію. Уряд вибрав парляментарне форум, бо виступ перед репрезентацією німецького народу зробить сильніше враження ніж декларація в Женеві.

Після декляраці уряду відбудеться дискусія всіх фракцій. В парляментарних колах зачувати, що соціял-демократи теж прийдуть на засідання.

Дальша конфіската робітничого добра.

БЕРЛІН, 13. V. ПАТ. З наказу пруського міністерства справедливости після конфіскати маєтку німецької соц.-демократичної партії та республиканської організації Райхсбанер, сконфісковано все майно т. зв. незалежних професійних союзів і зблькованих до них організацій на всій території держави. Акцією кермував предсідник організації німецького фронту праці, д-р Лей. Все те задля забезпечення упорядкованого зужиття майна робітників.

—o—

Міжнародній митний розем і Німеччина.

БЕРЛІН, 13. V. ПАТ. На основі донесень бюра Конті уряд республики вислав учора англійському урядові письмо з відповідю в справі приступлення Німеччини до міжнародного митного розему. Уряд республики принципіяльно згодився на розем до 31. липня ц. р., підкреслюючи конечність деяких застережень для забезпечення вільної руки в торговельній та валютовій політиці на випадок, якби якісь нові події змінили ситуацію.

—o—

Страйк у Данціґу.

ДАНЦІҐ, 13. V. ПАТ. До будинку управи т. зв. вільних професійних союзів заїхали вчора три самоходи поліційного поготівля і два вантажні авта гітлерівських штурмівок і обсадили цілий будинок. Одночасно зняли соціялістичний прапор, а на його місце вивісили величезний гітлерівський прапор зі свастикою. На основі урядового комунікату сталося це з наказу данціґського уряду.

ДАНЦІҐ, 13. V. ПАТ. У звязку з вчорашнім обсадженням гітлерівцями домівки т. зв. вільних професійних союзів вибухнув сьогодні вранці страйк. Робітники здержалися від праці. В порті страйкує тільки частина робітників. Страйкують також складачі газет. Не працює теж кілька більших фабрик. Надіються страйку на залізницях.

Японсько-китайська війна.

На основі вісток із Далекого Сходу на японсько-китайському фронті йдуть дальше заваяті бої. Після проломання китайських позицій над рікою Люан, японські війська посуваються в напрямі Пекіну. Заняття Пекіну дожидають найпізніше до дня 18. ц. м.

В Пекіні китайська влада переводить евакуацію міста. Вивозить архіви всяких урядів. Банки перенеслися вже на провінцію.

—o—

Корабельна катастрофа.

МОСКВА, 13. V. Ледолом „Красін", висланий на ратунок кораблеві „Руслан", який попався в бурю біля Шпіцберґену, найшов на місці катастрофи тільки його останки, що плавали між кригами. „Руслан" затонув з цілою залогою, з вимком трьох моряків, яких урятував норвеський корабель. Капітан „Руслана" застрілився.

—o—

Присуд на комуністів.

БУДАПЕШТ, 13. V. ПАТ. Процес проти 36 комуністів, між якими було кількох професорів, лікарів і студентів, скінчився присудом, яким студента Шеля, якого вважали головним провідником, засудили на 18 місяців вязниці, 26 обвинувачених на вязницю від 14 днів до 3 місяців, а 10 увільнили.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО, АКЦ. СПІЛКИ У ЛЬВОВІ.

ФІНАНСОВИЙ СТАН З. БАНКУ.

Дня 28. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори акціонарів Земельного Банку Гіпотечного, Акц. Спілки у Львові. Зборами проводив о. мітрат Олексій Базюк.

З предложеного Загальним Зборам звіту з діяльности і стану Банку за р. 1932 слід піднести, що минулий рік був для всіх банкових установ, а зокрема для Земельного Банку Гіпотечного, дуже тяжкий. Відомі фінансові потрясення з р. 1931 не лишились без важкого впливу на фінансові відносини у 1932 р., головно в першій половині цього року, що була замітна відпливом вкладів і заграничних капіталів та тезавризацією і золота і твердих валют. Ці некорисні прояви не лиш для фінансового, але також для загального господарського життя змінились частинно в другій половині минулого року, а це принесло деяку поправу фінансових відносин. Натомісць господарські відносини впродовж цілого року представлялися некорисно. Зокрема положення хліборобства в цілому минулому році було дуже тяжке. На це зложилися небувало низькі ціни на хліборобські продукти, головно годівельні, а зокрема також у нашій частині краю катастрофа ржі. В такій ситуації хліборобська клієнтеля вимагала від фінансових установ далекойдучого зрозуміння для їхнього положення. Фінансові установи влекшували в міру змоги прольонгату хліборобських кредитів, даючи в цей спосіб хліборобству змогу передержати крізу. З другої сторони підняла також держава деякі заходи для помочі хліборобству і то як у напрямі вдержання цін на хліборобські продукти на відповідній висоті, так також у напрямі охорони хліборобів перед ліцитаціями та обниження опроцентування, а неменше коштів довго- і короткоречинцевих кредитів.

У такій загальній ситуації Земельний Банк Гіпотечний не мав, очевидно, спроможности дальше розбудовувати свої аґенди, бо виплатність довжників Банку, в переважній частині хліборобів, помітно зменшилася. Беручи під увагу погіршення господарського положення взагалі, як також небувало тяжку ситуацію хліборобства, давав Земельний Банк Гіпотечний своїм довжникам у межах власної спроможности значні улекшення в сплатах довгів, задоволюючись у випадках, що на це заслуговували, оплатою самих відсотків та допускаючи хліборобам прольонгату довгів лиш за оплатою відсотків до часу по живах. Одначе не зважаючи на ці улекшення для довжників, мусів Банк у більшій скількости доходити своїх претенсій шляхом екзекуції, що в нинішній господарській скруті, з уваги на новий екзекуційний закон, як також на пільгові закони, є дуже утруднене. Проволікання заплати претенсій Банку та доходження їх судовою дорогою вплинуло на зменшення доходовости, котру Банк старався вирівняти обмежуванням адміністраційних видатків і то як персональних, так і реальних. Всеж таки це зменшення доходовости Банку не дозволило Банкові, подібно, як і всім іншим банкам у краю, виказати більший чистий зиск.

З предложеного Загальним Зборам білянсу треба піднести, що власні фонди Банку у звітовому році збільшилися на зол. 48.356.98 і включно з акційним капіталом представляють тепер суму 5,387.618.16 зол. Загальні Збори ухвалили дотувати резервові фонди Банку дальшою квотою зол. 5.000, так, що нині Банк має власного капіталу зол. 5,482.618.16.

Вкладів та інших чужих капіталів було на суму 4,117.373.49 зол. Вони мають повне забезпечення не лиш у вище наведених власних фондах Банку, але також в активах Банку, що представляє таке високе забезпечення чужих капіталів, якого інші фінансові установи не дають.

В активах Банку замітна висока його ліквідність, котра при зачисленні касової готівки, вартости ефектів та льокат у першорядних краєвих і заграничних установах виносить 30 проц. негайно платних зобовязань Банку.

Загальний оборот Банку за минулий рік був зол. 11,386.436.27 та зменшився впродовж року на 5 проц.

Щодо рахунків страт і зисків слід зауважити, що адміністраційні кошти в сумі зол. 293.489.94 зменшилися в порівнанні до попереднього року на 16 проц., а саме на зол. 53.859.86, при чім треба зазначити, що персональні видатки зменшилися на зол. 43.639.03, а реальні на зол. 10.221.83.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. ТРАВНЯ 1933.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК. 2)

МОЯ МАТИ.

(Докінчення).

IV.

Вже знаю. Починаю знати. Або може починаю відчувати.

Мама! Я так холодно якось привитався, нічого не сказав їй, не оповідаю. А чейже знаю, що вона цікава на те, що вона мене довго не бачила і ждала на хвилину зустрічі зі мною. Я повинен був не так...

І мені хочеться йти в хату, цілувати її руки, ноги і просити вибачення.

Мама подає мені горох зеленими стручками. Я підношуся, беру і кажу:

— Дякую. Це з нашого городу?

— З нашого. Але ще молодий. Пізно посаджений.

Почуваю, що я повинен ще щось сказати — але отсе невловлене, чуже вилізло знову.

І відразу почуваю тупий біль у грудях.

Знову намагаюся читати і знову не можу і підпершись руками, дивлюся в город, де зацвіли бараболі. І добачую білу, скулену постать, що мало не вистає над зелене бараболиння.

Знаю. Це мала копає бараболі на обід.

Не розумію — відки у неї ця сила. Колись була дочкою високого урядовця, покохала хлопського сина і з ним у життя. А відколи він вмер — десять літ минуло — праця, праця і праця. І жура, жура, жура.

V

А в обід я бачу — як брати з нею обходяться.

Вбігають з криком: дайте їсти! — розсідаються за столом і вона кожному дає мищину. Нікому не в голові, звідкіля страва, коли і як зроблена.

— Алеж бо й даєте! Ну, а мені чому ні?

А брат, що різьбить, ще й злоститься:

— Та що то — я маю отим наїстися?

Вона якраз взяла горнець і по дні ложкою здрапує та їсть, мовчки, без скарги (бо до кого?) але й ці останки сипле в його мищину і підсуває йому. А він миску відштовхує таким рухом, що чую — мені наче кулаком в обличчя...

Закурюють, — йдуть з хати. Лишаємось самі. Цілую їй руку:

— Спасибі за обід, мамо!...

Хочу їй надолужити за все, хоч почуваю — не вдається...

А пополудні сідає біля мене на сінник:

— Пишеш?

Хвилинку мовчанка.

— Багацько тепер пишеш. Давніше писав віршики — пишеш і тепер? Мені так подобалися були! Дитинне воно було, але гарне.

Перебиваю і дивлюся їй в обличчя.

— А я твої старі записки маю в куфрі.

І за хвилину несе цілу вязку:

— Ану, роздивись...

Розпаковує, а я цікаво переглядаю їх, мов живе минуле. А це все віршики зперед сімохвісьмох літ, банальні, повні плаксивого сентименту — але такі любі, як згадка. Є й листи: від товаришів від „панянок" — студентських моїй...

І я одно за одним беру в руки, читаю, любуюся просто. А вона помагає мені. Розпростовує картки, читає в голос, випитує:

— Андрію — а це що? А що це?

І поволі, поволі починається розмова. І я довідуюся, що оце все вона умисне збирала й ховала, знаючи, що цим мені зробить утіху. І поволі я розповідаю їй, що пишу, що задумую писати, що видрукував — усе-все оповідаю. Опісля переходимо на інші теми і чую: з ніким так не розмовляється любо, як з нею...

А оте чуже, холодне — зникає...

VI.

Вечором думаю я про неї і знов не можу спати.

Пригадую собі ще два моменти: Як вона оповідала щось веселого, щоби розсмішити нас усіх при обіді, а опісля як співала пісню...

І жарт і пісня були такі прості і щирі — як її душа, але чомусь з нас ніхто не всміхнувся. Пісня отак пролунала і згасла.

Та як подумаю тепер, що може бути час, коли не буде ні цієї пісні маминої, ні цього жарту — то щось серце вишарпує живцем...

Бо це я був якийсь чужий, далекий, дивний, а мати була — завжди мати. І клену все:

Будь воно світ, віддаль, умовини, ріжниці погляду, віку — все, що розділює мене з нею — з нею — кляте і прокляте!

Я такий невдячний, а ти така добра, моя бідна, безталанна мамо!...

Всіх видатків Банку було зол. 877.742.55. Вони зменшилися в порівнанні до попереднього року на зол. 157.733.47, себто кругло на 15 проц.; в цьому році управа Банку переводить дальшу обнижку своїх видатків.

Погіршення господарської ситуації, а зокрема катастрофальне положення рільництва, вплинули на зменшення доходовости Банку в порівнанні до попереднього року і тому Банк виказав рахунком страт і зисків надвишку доходів над видатками лише зол. 43.874.40. З тої суми ухвалою Загальних Зборів приділено квоту зол. 5.000 до загально резервового фонду, а решту в сумі зол. 38.874.40 перенесено на рахунок слідуючого року. Внаслідок цього дивіденда за р. 1932, подібно, як у всіх інших банкових установах у краю, не буде виплачена.

Хоч який тяжкий був минулий рік для всіх банків у Польщі, треба ствердити, що не зважаючи на цей скромний біляносовий вислід за р. 1932, спричинений господарською скрутою, основи Земельного Банку Гіпотечного залишились сильні і здорові, а будучність його певна. Земельний Банк Гіпотечний своєю високою ліквідністю та майже трикратним обезпеченням чужих капіталів дає своїм вкладчикам таку запоруку, як ніяка інша установа у краю. Тому не диво, що Банк і в нинішніх тяжких часах має повне довіря своїх клієнтів.

НОВА НАДЗІРНА РАДА.

Що торкається самих Загальних Зборів, то найважнішою справою, якою вони займалися був — поза прийняттям рахункового замкнення — вибір нової Надзірної Ради. Ухвалена на попередніх Загальних Зборах зміна статуту була радше формальною (полягала на пристосуванні до нових вимог закону) та м. і. збільшила склад Надзірної Ради з 10-ти на 12 членів. До попередньої Надзірної Ради належали такі особи: голова Н. Ради епископ Лятишевський, о. Бойчук, д-р Волянський, о. мітрат Войнаровський, а дальше през. Децикевич, о. кан. Ковальський, о. Ковалюк, д-р Л. Кульчицький і п. Роман Левицький. До нової Надзірної Ради крім майже тих самих довірених делегатів станиславівської епархії (п. Барановський, о. Бойчук, о. крил. Лободич і п. Мельникович) ввійшли пп. радн. Каратницький, дир. В. Кузьмович, д-р Л. Кульчицький, о. Ковалюк, п. Марко Кисілевський, о. д-р Яр. Левицький і інж. Палій. Надзірна Рада досі не уконституувалася.

З приводу цих виборів слід зазначити, що серед ширшого громадянства помітне деяке здивування. Воно торкається передовсім факту, що оце вдруге впродовж неспovна 4-ох літ склад львівських членів Надз. Ради Зем. Банку основно зміняється. Коли перший раз зміна акційного капіталу і зміна акціонарів була достаточною причиною для повної зміни Надз. Ради (і Дирекції), то тепер чисто формальна статутова зміна не пояснює в достаточній мірі зміни майже всіх членів Надзірної Ради. Ясна річ, що ніхто не може квестіонувати засадничо потреби зміни особового складу управи якоїсь установи, якщо істнують для неї дійсно оправдані підстави, але — як сказано — тут тих підстав важко дошукатися. Особливе здивування викликує відсутність у новій Надзірній Раді деяких поважних громадян з попередньої Ради, що відзначаються ще й великими фаховими кваліфікаціями та для Зем. Банку поклали безсумнівні заслуги. Ніде правди діти — не можна вважати теж цілком нормальним явищем, що 1) на Загальних Зборах був неприсутній і голова уступаючої Надзірної Ради і його заступник і також дехто з її членів, 2) що представник 40 проц. акц. капіталу заявив, що він у виборах участи не бере і 3) що нова Надзірна Рада досі ще, в два тижні після Заг. Зборів, не змогла уконституватися.

Цих кілька уваг диктує нам виключно почуття журналістичного обовязку, при чому наше відоме до Земельного Банку, як великої української національної установи, згори боронить нас перед евент. закидами щодо якоїнебудь тенденції.

Прикра справа.

З приводу влому до скарбниці гр.-кат. Капітули в Перемишлі.

При кінці квітня ц. р. принесли часописи вістку, що до скарбниці гр.-кат. Капітули в Перемишлі дісталися вломники, розбили залізну касу й украли 5.000 долярів (у польських часописах 60.000 зол.), а не могли забрати 10.000 дол (у польських часописах 90.000 зол.). Від того часу настала в пресі мовчанка; мабуть усі перейшли над цим до порядку і крім поліції ніхто більше цією справою не займається.

Одначе не можна і не вільно про це мовчати, бо майно гр.-кат. Капітули в Перемишлі є частиною нашого національного майна таксамо, як майно кожної іншої української установи, або й кожного українця зокрема. І тому нікому з українців не може бути байдуже, як таким майном господарять. Недавній влом виказав, що господарять зле і несовісно, дарма, що до господарювання були і є покликані високі достойники нашого духовенства з Перемиської Капітули. Треба це виразно зазначити і підчеркнути.

В теперішніх часах залізні каси, хочби навіть панцирні, не дають навіть найменшої запоруки перед крадіжю; це ми всі добре знаємо, бо нема дня, щоби часописи не писали про вломи і розбивання кас. Навіть у самім Перемишлі тому кілька літ розпороли вломники таку касу в Народній Торговлі (але там готівки не найшли) і тому дуже дивно, що члени Капітули довіряли залізній касі і там переховували готівку. Таке переховування готівки є так само наївне і недоцільне, як переховування в сакраментальних мішочках на грудях, у сінниках, стріхах, улиях і т. п.

У добрім і доцільнім господарстві гріш не повинен лежати даром. Коли хвилево його не потрібно, треба його умістити так, щоби приносив бодай відсотки (як на тепер, на жаль, ще доволі високі, бо найменше 5 прц.). Через те Капітула тратила від 15.000 долярів щонайменше 750 долярів річно або більше як 2 доляри денно. Тому то придержування готівки, і то такої великої, у себе дома без опроцентування є несовісне.

Колиж несовісно є передержувати готівку дома тому, що тратимо відсотки, то тим більше несовісно придержувати її у себе дома з огляду на велику недостачу гроша, що панує в теперішнім часі. Якби ті гроші були уміщені, скажім, навіть хвилево, в наших кредитових установах, то чимало наших людей мало би з них корисни при допомозі позичок, очевидно добре забезпечених, і тоді вони стали би в пригоді неодному та неодного може вирятували би з тяжкого положення.

Капітула не стратила би свого капіталу, не стратила би природного приросту з відсотків, а посередньо прийшла би неодному з помічною рукою. Коли це взяти під увагу, то таку господарку треба би назвати досадніше, як несовісною.

А чейже в самім Перемишлі має Капітула під боком „Українську Щадницю", установу з пупілярним забезпеченням, а дальше богату кооперативу „Віру". А у Львові є Земельний Банк Гіпотечний, Центральний Кооперативний Банк, Кооперативний Банк „Дністер" і ін.; всі вони дають повну запоруку, що зложені гроші не пропадуть і будуть звернені враз відсотками в умовленім речинці.

Коли вимагаємо довіря до наших кредитових і щадничих установ від загалу нашої су-

23-ий зшиток Української Загальної Енциклопедії.

Появився новий, 23-ий зшиток, Української Загальної Енциклопедії. Цей зшиток має нову гарну обгортку, рисунку С. Гординського і приносить такі українські гасла: Теличенко, Телішевський, Темницький, Темченко, Теннер, Теодорович, Теодосій, Теребовля, Теренський, Тереутемирів, Терещенко, Терлецький, Терниченко, Тернопіль Теслевцьовий, Тершаковець, Тесленко, Тетаря-Моржковський, Тижненко, Тиминський, Тимошенко, Тимчасовий робітничо-селянський уряд України, Тисовський, Тисяцький, Тисьмениця, Тихонівці, Тичина, Тищенко, Тишинський-Тища, Тінкель, Тіуни, Ткаченко, Ткачук Тмуторокань, Тобілевич, Товариство вакаційних осель, Т-во охорони военних могил, Т-во письм. і журналістів ім. Франка, Т-во прихильників освіти, Т-во прихильників укр. науки, літ. і штуки, Т-во укр. поступовців, Товтри, Токаревський, Токажевський-Карашевич, Токарський, Томашевський, Томашівський, Торонський, Требинська, Требник, Третій Корпус УГА, Третя бригада УГА, Трещаківський, Тризна, Тризуб, Трельовський, Трипілля, Трипільська, Труд, Трудовики, Трускавець, Труш, Трясило, Туган-Барановський, Тулов, Тульчин, Турбацький, Туpівське евангеліє, Турово-пинська земля, Туpyла, Турянський, Тутківський, Тютюнник, Тягло, Угнівська Бригада УГА, Угрин-Безгрішний, Уділ, Удовиченко, Ужгород, Ужевич.

Із загальних гасел находимо там такі: Тедеслогія, телефонія, телій, Тель, тема, Темза, Теміда, Темістокль, Темперамент, Температура, Темплярії, Тен, Теннісон, Теодицея, Теодоліт, Теодор Студит, Тедосій, Теодосія, Теократія, Тескрит, Теорія, Теософія, Тепло, Тереза, Терезіянум, Терек, Теренцій, Територія, Територіяльний принцип, Термідор, Терміт, Термодинаміка, Термоелемент, Термометр, Термопілі, Терпер, Терпсихора, Тертуліян, Тертя, Тест, Тетавія, Тефт, Техас, Техніка, Технольогія, Тиберій, Тибет, Тигр, Тигран Вел., Тиква, Тимчасовий Уряд, Тиранія, Тироль, Тис, Тиса., Тит, Титан, Титани, Тиф, Тифліс, Тихий океан, Тіер, Тільвіт, Тіль-Ойленшпігель, Тімур, Тірпіц, Тірш, Тіса, Тіціян, Тічіно, ткацтво, Товариство прихильників Ліги Націй, Товит, Товщ, Тованський, Тота, Того, Тойбнер, Тойнбі, Токіо, Токсина, Толедо, Толстой, Тома Аквінський, Тома Кемпійський, Томас, Томсен, Томсон, Тональність, Тонова система, Топінамбур, Тополя, Торбуни, Торвальдсен, Торг. спілка, Торговля, Торії, Торічелі, Торквемада, Торки, Торонто, Торрес, Тортури, Торф, Тосканія, Тоталізатор, Тотем, Трава, Трагедія, Традиція, Траки, Трам, Трансваль, Трансплянтація, Трансформатор, Трансфузія крови, Трапезунт, Трафальгар, Трахома, Траян, Трест, Трибун, Трибунал, Тригонометрія, Тридцятьлітня війна, Трикутник, Тринітро-толюоль, Трипільська культура, Тріангуляція, Трінідад, Тріполіс, Троцький, Троянда, Троянська війна, Трубецький, Трудова школа, Туберкульоза, Тугай-Бей, Тукідид, Тулюза, Тульпанове дерево, Туніс, Тур, Турбіна, Тургенев, Турецька літ., Туреччина, Турингія, Туркестан, Туркменістан, Тут-анх-Амон, Туя, Тюілері, Тютюн, Уваров, Увязнення, Угинання, Угорщина, Уголіно, Уейський, Узбеки, Узбекістан

Звертаємо увагу передплатників У. З. Е. на те, що після зшитка 23-го дістануть вони безпосередньо не зшиток 24-ий, а 29-ий. 5 зшитків посередині: 24-ий, 25-ий, 26-ий, 27-ий і 28-ий призначені на огляди до гасла „Україна". Вони прийдуть безпосередньо після сторінки 360-ої у зшитку 23-ім тому, що саме на це місце припадає гасло „Україна". 5 зшитків з оглядами редагуються окремо і передплатники дістануть їх після закінчення загальних гасел з буквою „Я" включно. Зшиток 29-ий, що його передплатники дістануть після 23-ого починатиметься від сторінки 1001. Читачів не повинно це бентежити і нехай передплатники не реклямують 5 зшитків від 24-го до 28-го, які дістануть після 30-го зшитка.

спільности, то тимбільше звернене це домагання до її верхів, які повинні давати загалові добрий приклад до наслідування. В тім випадку наша Перемиська Капітула доброго прикладу не дала.

Так само, тільки в менших розмірах, діється по наших церквах, і то, на жаль, в усіх трьох дієцезіях. Є церкви, які у своїх скарбонах передержують нераз значну готівку, яка лежить даром і нікому не приносить користи. А тимчасом дуже часто, як це нотують часописи, ті гроші зазнають такої самої долі, як готівка Перемиської Капітули. Тому то вже крайня пора скінчити з такою господаркою церковним майном і конче треба зробити когось особисто відповідальним за таку господарку, за цілість і безпеченство гроша та за його природний приріст.

Церковна готівка, таксамо як готівка інших установ або й приватних осіб, повинна бути уміщена в найближчій кредитово-щадничій установі.

Побажатиб, аби влом до скарбниці Перемиської Капітули отворив очі не лише духовним, але загалом усім людям на те, що хвилево зайвий гріш має безпечний сховок лише в наших кредитових і щадничих установах, тимбільше, що він приносить відсотки і дає позичками поміч тим членам нашої суспільности, котрі її потребують.

Не булоб такої великої грошевої скрути, якби вся готівка, що нині лежить непотрібно в ріжних сховках, була уміщена в наших банках.

Іван Боднар.

За друк летючок О. У. Н.

6 молодих українців перед львівським судом присяглих.

3-ній день розправи.

Після того, як предсідник допустив додаткові питання до поставлених вчора питань присяглим, почав говорити **прокуратор Мостовський,** піддержуючи у 2-годинній промові акт обвинувачення.

Після короткої перерви говорив **д-р Степан Шухевич,** що збивав докази прокуратора проти Потерейківної, вимагаючи й повертаючи увагу присяглих на те, що для засуду злочин мусить бути доказаний на 100 прц. Оборонець виказав, що Потерейківна не хотіла крутити і щиро признала, що в її валізі вложив якийсь невідомий свої пакунки, хоч могла тієї валізи відпертися, що вона не хоче зрадити цього, хто приніс пакунки, бо не хоче зрадити свого найдорожчого, що в закинених їй шифрах є прізвища не боєвиків, але звичайних людей, про які поліція не може нічого сказати, навіть поляки і вдови, що в карточках зі списами осіб є теж українці й карикатури, врешті просив, щоби її звільнили від усякої відповідальности. Про другого свого клієнта, Теодора Еліяшевського, говорив оборонець коротко: Він малограмотна людина, не визнається, що таке злочин головної зради, котів зробити інтерес поза плечима своїх спільників і тому, а не чому інакше взявся за друк летючок.

По мистецьки з правного боку зложена промова другого оборонця **д-ра Старосольського** оберталася довкола особи другого обвинуваченого Вітушинського, якому не доказано ніодного факту і якого обвинувачення спирається виключно на зізнаннях Еліяшевського, людини, що не тільки станула перед великою відповідальністю, але й загрожена була у своєму матеріяльному істнуванні. Вітушинському не доручувала організація виконати летючки, бо вона для цього своїх членів не уживає, проти нього не було ні одного свідка, ні одного навіть конфіденціонального закиду, а одиноке місце, що могло підтвердити правду зізнань Еліяшевського проти Вітушинського, тобто, що він доручив Лалакові віднести летючки до Потерейківної, Лалак рішучо заперечив, ставляючи отак усі зізнання Еліяшевського під знак питання. Щодо останніх обвинувачених, д-р Старосольський пояснив, що таке свідомий і несвідомий злочин, та коли в людині починається свідома відповідальність за вчинки, а вивівши, що Глуховецький, Юзич і Лалак є власне такі невідповідальні за свій злочин юнаки, просив їх звільнити.

В год. 2.15 присяглі судді пішли на нараду та годину пізніше винесли свою постанову, якою затвердили § 97 (гол. зраду) за Потерейківною і Вітушинським та злочин поширювання летючок за Потерейківною 10, за Вітушинським 11, за Еліяшевським 10 і за Глуховецьким 7 голосами. Всім іншим присяглі злочин гол. зради, поширювання летючок та додаткові питання заперечили. На основі цього присуду трибунал засудив:

Ірену Потерейко на 2 роки, Івана Вітушинського на 2 і пів року, Теодора Еліяшевського на 14 міс. і Івана Глуховецького на 1 рік тюрми, зменшуючи відразу останньому на основі амнестії цю кару до 6 міс. Крім цього Потерейківну й Вітушинського позбавлено на 5 літ громадянських прав, а Еліяшевському присуджено заплатити 80 зол. коштів.

Підсудні присуд приняли.

НАЧАЛЬНИК СХ. ВИДІЛУ.

ВАРШАВА, 13. V. ПАТ. Начальник східного виділу м-ства закордонних справ Шецель вернувся з Москви до Варшави.

—o—

БІЙКА В БЕЛЬГІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

БРЮССЕЛЯ, 13. V. ПАТ. Після 13-годинного бурхливого засідання, підчас якого опозиція розвинула гостру обструкцію, парлямент 96 голосами проти 82 признав урядові повновласти. В часі засідання приходило кілька разів до бійки. Кількох послів заслабло поважно, так, що мусіли їх відвезти до шпиталю.

—o—

ЦЕПЕЛІН НАД АТЛЯНТИКОМ.

Німецький кермовий повітреплав „Граф Цепелін" осів на летунськім майдані в Ріо де Джанейро після лету над Атлянтиком. Летів із пересічною скорістю ледви 120 км. на годину. В пятницю вечором пустився в дальшу дорогу через Пернамбуко до Німеччини.

—o—

ДЕЙВІС У ПАРИЖІ.

ЛЬОНДОН, 13. V. ПАТ. Нормен Дейвіс відїхав до Парижа.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Свято „Сільського Господаря" у Львові відбудеться в Дні Свободи, 16. ц. м. (вівторок) в год. 6. вечором в домівці „Української Бесіди" у Львові при вул. Рутовського ч. 22, I. пов. В програмі свята реферат сен. інж. Юл. Павликовського про „Молодь у праці Сільського Господаря". Вступ вільний за запрошенням, яке можна дістати в „Сіл. Господарі", Львів, Ринок 10.

— Педагогічний відчит у львівському радіо. Дня 29. м. м. виголошено уривок з більшої праці д-ра Володим. Безушка про педагогіку одного з найбільших сучасних виховників, Джона Дюї перед мікрофоном львівської короткохвильової стації.

— Висаджування муніції. 20. травня між год. 10—12. висаджуватимуть неужиточну муніцію на терені муніційних магазинів помічної складниці озброєння ч. 6. у Голоску. Прохожі мають пристосовуватися до заряджень військових вартовня.

— Не буде амнестії. У звязку з вибором президента Польщі появилася поголоска про амнестію, яку нібито приготовляє уряд на широкі розміри. З міродатного джерела повідомляють, що та вістка передчасна. Законодатний департамент мін-ства справедливости не робить покищо ніяких приготовань у цьому напрямі.

— Частинна тарифова знижка на залізницях. Міністерство комунікацій рішило ввести дальшу тарифову знижку на деякі промислові продукти. Знижка на 10 до 30 проц. торкається перевозу яєць (25 проц.), азотових навозів, торфу, глинки, піску, телеграфічних стовпів і т. п. та входить в життє 15. ц. м.

— Напад на поліцію. Пишуть нам зі Сокаля: Нічю з 12. на 13. травня ц. р. вбито тут поліційного агента Яна Соляржа біля монастиря оо. Бернадинів. Сліди вбивників завели слідчу поліцію до одного бараку, що находиться при дорозі зі Сокаля до двірця по правій стороні біля водної вежі. Коли поліція найшлася близько бараку, посипалися з нього револьверові стріли, наслідком чого поліцай Хлестара потерпів рану в ногу. У відповідь на те почалася правильна облога. З обох сторін не вгавала стрілянина. Обложені муляр Вапляк і його товариш Баек (оба поляки) не хотіли віддатися в руки поліції. Вкінці барак підпалено, який згорів до тла. Муляр Вапляк застрілився своїм револьвером, а його товариш Баек віддався в руки поліції. В часі стрілянини ранено одну цивільну особу. Наслідком тієї історії потерпіли найбільше ті, що хотіли дістатися до раннього поїзду, що відїзджав до Львова. Мусіли вертатися додому.

— Скажені пси у Львові. На вул. Госевського поліцай побачив скаженого пса, що кидався на людей. Не могучи до нього стріляти з огляду на людей, пробував загнати його в бічну вулицю, причому пес вкусив його в руку. Аж на вул. Сакраменток удалось поліцаєві застрілити пса.

— Загадочна смерть молодої жінки. В лісі біля Старого Села пов. Бібрка найшли з кінцем березня ц. р. тіло молодої жінки, що виставало спід снігу. Була вбрана тільки в спідницю та светер, а інші части вбрання лежали розкинені опсдалік. Повідомлена поліція ствердила, що перед десяти днями на стації в Ходорові якийсь пасажир питав за жінкою, що їхала з ним зі Львова і висівши незамітно з потягу, пропала без сліду. Дальше доходження викрило, що тим пасажиром був Ізраїль Шляґ із Чорткова, якого арештовано. Під його опікою відбувала подорож із Чорткова 29-літна Олена Кондратова жінка міщанина, мати двох дітей, щоби піддатися у Львові операції, незгідній з карним параграфом. Шляґ завів її до ґінекольоґа, д-ра Юлія Швіґера при вул. Собеського 9 і той виконав на ній операцію. Після двох чи трьох днів Кондратова мала вибратися під опікою Шляґа додому. Що з нею дальше сталося і чому вона згинула в лісі під Старим Селом, може вияснить судове слідство. Покищо слідчий судя в Бібрці наказав арештувати д-ра Юлія Швіґера і відставити до бобрецького слідчого арешту. Дотеперішні доходження вказують на те, що Кондратова вмерла у Львові наслідком операції, після чого вивезено її саньми до ліса. Щоби змилити слідчі органи Шляґ заарангжував є ад-

вою жидівкою комедію в потязі, нібито Кондратова, вертаючи додому, висіла з потягу і в лісі хтось її вбив.

— **Припинення закордонних нострифікацій.** Варшавські часописи повідомляють, що начальна лікарська палата просила всі університети в Польщі припинити на найближчі літа нострифікації закордонних дипльомів.

ЗМІНИ ПОЇЗДІВ ВІД 15. ТРАВНЯ.

Гостям, які їдуть до Черча звертаємо увагу на зміну поїздів від 15-го ц. м. Приходять на стацію Потік-Черче (третий перестанок за Ходоровом): зі Львова 23.50 приїзд 3.55 і 14.40 приїзд 16.41; зі Станиславова 13.15; з Коломиї 11.48, приїзд 16.41; зі Станиславова через Підвисоке 17.33; з Тернополя 4.21 приїзд 7.18 і 13.49, приїзд 17.33; зі Самбора 10.12; з Дрогобича 12.35; зі Стрия 13.31 приїзд 16.41. Найдогіднішний поїзд зі Львова 14.40 попол. (до нього має получення поїзд з Перемишля та з інших західних напрямків).

— **Оплата на фонд праці від емеритур і заосмотрень.** На основі закону про фонд праці також ті, що дістають емеритури, ренти та заосмотрення з державного скарбу, мають оплачувати від 1. квітня 1933. один проц. одержаного повного заосмотрення, наскільки це заосмотрення перевищує 59 зол. Тому, що цей закон оголосили в Деннику Законів у часі, коли вже годі було з технічних причин стягнути 1 проц. оплати на фонд праці, скарбова палата зарядила стягнути залягаючі рати тієї оплати за місять квітень, травень і червень ц. р. одноразово, себто 3 проц. повного заосмотрення при виплаті емеритур і заосмотрень за червень ц. р. Від 1. липня стягатимуть для фонду праці 1 проц. повного емеритального заосмотрення.

— **За грабіж.** Суд присяглих у Перемишлі розглядав справу селян 19-літнього Степана Максимова, 18-літн. Йосифа Дзендзюри, 18-літн. Йосифа Янчишина й А. Бандури, обвинувачених у грабіжницькому злочині, доконаному на 80-літній Вигнанцевій з Посади Новоміської (пов. Добромиль). На основі вердикту присяглих засудили Максимова та Дзендзюру на кару по 3 роки тюрми з утратою гром. прав через пять літ, Янчишина на 5 літ із утратою прав через 3 літ.

— **Розстріляли шпигуна.** Спеціяльний трибунал оборони держави в Римі засудив на кару смерти Уго Травілію та його помічницю Камілю Аліярді, обвинувачених у військовому шпигунстві. Підсудні признались до вини. Травілію розстріляно 11. ц. м. на одному з передміських фортів. Виконання присуду над Камілею Аліярді припинено, тому що вона відкликалася до королівської ласки.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Самогубство українського студента в Софії.

Софія, 7-го травня.

6-го травня в год. 11-ій два школярі найшли в парку ім. царя Бориса трупа невідомого молодця. Парк положений мальовничо у центрі міста, улюблене місце для проходів, відпочинку, перегляду місцевої публики та зустрічей. Не раз уже траплялось, що в його захисних кутках робили свій останній обрахунок утомлені життям.

При трупі невідомого найшли студентську леґітимацію історико-фільольоґічного факультету і деякі папери. Покійний хотів затерти сліди свого істнування, бо старався перемінити своє прізвище у залишених паперах. Та поліції не важко було ствердити справжнє імя самогубця: Івана Шиманського. В одному з листів, найденому при ньому, пише він: „Україно, моя батьківщино! Ніхто тебе не любить! Від нікого не повинна ти ждати допомоги, сама мусиш собі допомогти, оперта на власні сили, сама можеш вийти з пропасти“.

Іван Шиманський попадав останніми часами у гострі конфлікти з тутешньою українською еміґраційною кольонією і ці конфлікти були причиною його акту розпуки. Молоде, палке серце не видержало. 7-го травня в год. 4-ій попол. поховали нещасливого юнака на софійськім цвинтарі т. зв. „орландовци“. На похоронах було багато народу: майже вся еміґрація. За домовиною несли прапор Української Громади, на могилі відправив панахиду о. Рибальченко, співав хор, від місцевої громади сказав тепле і гарне слово наш відомий різьбар М. Паращук; від „Культурного Обеднання“ промовляв п. Колесниченко, від проводу національної молоді п. Коршун.

—o—

— **Грабункове вбивство.** На робітника В. Петруняка, що вертав з Мостиськ до Хоросниці, напало кількох людей, що побили його по голові та перерізали йому горло, наслідком чого погиб на місці. Опісля зрабували йому 150 зол. і втікли. Поліція арештувала під замітом цього злочину Паньковського, війтового брата з Хоросниці і Каспришина з тогож села, на яких найшли сліди крови. Стануть перед наглим судом в Перемишлі.

— **Два роки за вбивство.** Перед військовим судом у Варшаві відбулася розправа проти майора Ставінського, який застрілив у нічному ресторані інжиніра-агронома Янковського, посперечавшися з ним за дансерку. Ставінського засуджено на два роки вязниці з зачисленням слідчого арешту.

— **Ріжні вістки.** В Станиславові повісилася 53-літня Розалія Лерхер, жінка судового секретаря, наслідком нервового розстрою. — З Варшави вибирається майор Карпінський в подорож літаком до Австралії. — В Щуровичах, пов. Броди, згоріло 24 господарств.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Попразен“.

ПОКРИВДЖЕНІ.

Багато людей вложило багато праці у свято У. М. Х. (Згадати хочби о. Малиновського головного комаданта походу, про якого всі автори звітів забули!.) Напевно нема такої людини на світі, якаб зорґанізувала і перевела його сама одна.

Від рання дзвонить редакційний телефон: того не згадали, тамтого забули, цей повинен бути, той також.

Вірю.

Але колиб „Діло“ мало вичислити всіх, хто добре заслужився при святі „У. М. Х“, то треба булоб друкувати кілька чисел часопису — самих імен.

Чи у слові „всі“ — нема кожного добре заслуженого?

Свято було роблене на хвалу Божу і Господь Бог напевно кожного нагородить. Як не тут то на другім світі.

ЛУГИ.

На пять мінут перед походом перейшов швидким кроком відділ „Лугів“.

Одні казали: „Ґвардія!“, другі казали: „Не прийняли їх до походу!“.

А правда була по середині:

Треба було впорядчиків.

Під св. Юром маси залили цілу площу, так, що й шпильки не можна було кинути. Коли про це довідалися коменданти походу, подумали:

— А можеб так „Луги“.

І пішов рядами клик:

— „Луги“!!

І „Луги“ виступили і перейшли швидким кроком трасу і зробили під Юром вільну дорогу.

Чи це напевно останній раз виявилася потреба оклику: „Луги наперед“?!...

ВАГА ПЛОЩІ.

Любимо казати „ні“, як треба сказати „так“, а потім десять разів кажемо „так“, як треба сказати „на“.

Сам памятаю: було багато людей, які казали:

— Площа та ще спортова?!... Ліпше дві-три камениці!

Нині нема вже таких, бо кожний нераз благословив проф. І. Боберського.

Зате мало хто сушить голову тим, як цю площу поширити на решту пайок.

А вартоб посушити трохи голови, бо майдан „Сокола Батька“, ті легені українського Львова, замалий вже, щоби дозволити нам на повніший віддих.

Ану подумаймо, порадьмося і один день у році призначім на конечне і ще не запізне: „на!“

На! тобі український майдане решту площі!

Саля Т-ва Лисенка може посвідчити, що без поширення тяжко жити.

Галактіон Чіпка.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Ігнатий Плешкевич, парох в Добростанах к. Городка, помер 12. травня. Похорони відбудуться в понеділок, 15. ц. м. В. Й. П.!

Олександра з Гмитриків Попелева, вдова по уряднику, упокоїлася в Бозі після тяжкої недуги в 74-ому році життя. Покійна, донька старої світської священичої сімї з околиць Ліска, була зразковою українською патріоткою (в 1890-их рр. організувала філію „Просвіти“ в Бібрці) та визначалася небуденними прикметами серця, що скрізь зєднували її щиру любов. Правдива українська співолюбива душа, виховала троє високомузикальних дітей: Галю, замужню Філясову, Зенона — обоє визначні сили „Львівського Бояна“ та інших співочих товариств — та Аделю, що вже померла в часі війни 1915 р. Покійна, прибувши після свого повдовіння 1911 р. на постійно до Львова, удержувала весь час симпатичні зносини з тутешнім українським музичним світом та до станньої хвилини живо цікавилася всіми проявами нашого політичного й культурного життя. Вічна Їй Память!

—o—

СПОРТ.

Змагання за мистецтво У. С. С.

В неділю 14. ц. м. грають за мистецтво У. С. С. дружини: Комета—Сокіл IV. і Мета—УРСК у Львові. Чорноморці—Дніпро у Винниках і Тризуб—Сокіл (Золочів) у Золочеві.

Погонь—Чорні.

Атракційні змагання цих дружин за мистецтво Ліги відбудуться в неділю 14. ц. м. на грищі Чорних. Початок: год. 4.30 попол.

Дужання.

У Спортовому цирку при вул. Петчинського дужання наближаються до кінця. Залишилось тільки 9 змагунів, що борються за першенство: Кварїані, грузин, Білевич, українець, Грабовський, поляк, Попоф нім. жид, Кравзер, гал. жид, Чая мадяр, Келлер, німець, Громов росіянин зі Сибіру і Будрус, литовець. Перших пятьох змагунів пода-

...лять імовірно між собою перших пять нагород. Найбільше шансів на першу нагороду мають Кваріяні та Грабовський і між ними дійде мабуть до вирішної боротьби.

У пятницю боролись чотири пари. Громова поборов Келлер, перекинувши його з подвійного нельсона у 23-ій хвилині. Боротьба Кравзера з Попофом була дуже цікава; підчас останньої зустрічі цих змагунів Попофа здискваліфікували за те, що він зійшов із рінґу і признали перемогу Кравзерові. У пятницю Кравзер боровся дуже бадьоро і ні на хвилину не виявився слабшим від Попофа, що ще кілька літ тому у львівських змаганнях здобув перше місце. У 25-ій хвилині, коли Попоф заатакував Кравзера і кинув ним об землю, той зручним оборотом придержав правильно Попофа на лопатках. Попоф мусів без протесту, признати Кравзерові перемогу і стиснув йому руку.

Кваріяні дуже брутально боровся проти Білевича і дістав від судді дві осторогп: раз за удар Білевича в живіт, удруге за удар у ногу при шнурах, де боротьби вести не вільно. Суддя мусів навіть перервати боротьбу, щоби Білевич після двох хвилин міг заявити, чи почуває себе добре і може далі боротися. Прегарні були моменти, коли два найзручніші змагуни йшли перекидом на переміну на землю і спасали себе зручністю в останній хвилині. Білевич після кількох хвилин видобувся дуже зручно з важкого подвійного нельсона і сам перейшов у наступ. Тричі кидав він Кваріянія таксамо: трьома швидкими хватами через голову, один за одним, щоби той утратив рівновагу, одначе його не придержав. Накінець Кваріяні вжив „ключа“ і тримав у ньому Білевича так довго, що рука йому задеревіла; коли Білевич не міг свобідно рушати рукою, Кваріяні перекинув його на лопатки у 46-ій хвилині.

Чая проти великана Ґрабовського поставив 100 зол, коли Ґрабовський положить його, але без нельсона. Вийнятковий зріст Ґрабовського не дав змоги Чаї ні вхопити його за шию, ні піднести вверх за пояс. Сам Ґрабовський, при замітній переваз, не проявив ніякої техніки. У 32-ій хвилині вдалося Ґрабовському вдушити Чаю на партері, що сильно нагадував нельсона. Чая програв.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена“.

Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

Понеділок, 15. травня год. 7,30 веч. „Викрадена наречена“.

Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Шукаємо талановитого вломника“.

Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Понеділок, 15. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Вівторок, 16. травня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником“ (Льоренс Тибет).
АПОЛЬО: „Дівчина з країни бурі“ (Дж. Ґейнор).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону“.
КАСІНО: „Нічні суди“ (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Серце на роздоріжжі“ та ревія: „Прощаємо на весело“.
КОПЕРНИК: „Син джунглів“.
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів“.
МІРАЖ: „Людина сміху“ (Конрад Файдт).
ПАЛЯС: „Бейбі“ (Анні Ондра).
ПАН: „Студент-прошак“ і ревія.
ПАСАЖ: „Жовта маска“ (на осн. Воллеса).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Люди за кратами“ та ревія: „Кожному вільно кохати“.
ХИМЕРА: „Распутін“ (Конр. Файдт).
УТІХА: „Москва без маски“, ревія „З квітки на квітку“.

Закордонне радіо.

Неділя, 14. травня 1933.

Братислава (279,3) 11.00 Віденський хор; **Мілянo** (331,4) 12.30, 16.00 Концерт, 21.00 „Фальстаф“ оп. Вердія; **Льондон** (356) 15.30 „Багато галасу з нечевя“ ком. Шекспіра; **Штутгарт** (360.6) 12,35 Пісні; **Гельсінґфорс** (368,1) 19.35 Спів; **Букарешт** (394,2) 21.00 „Іль матрімоніо сеґрето“ оп. Чімароси. **Сотенс** (403.8) 20.00 „Міщанин шляхтичем“ муз. комедія Молієра; **Білгород** (429,7) 21.50 Гавайські пісні; **Прага** (488,6) 7.30 Концерт, 20.00 „Ля Парізієн“ оп. Бенеша; **Відень** (518.1) 10.15 Пісні суч. композиторів (Кіюріна) 11.40 Симф. концерт; **Будапешт** (550,5) 17.00 Концерт,23.10 Циг. музика. **Харків** (937,5) 8.30, 9.00, 15.10 Концерт, 10,00 Концерт для сільських дітей, 17.30 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама“ оп. Чайковського (Сталін 424,3).

Понеділок, 15. травня 1933.

Братислава (279,3) 16.10 Концерт, 18.10 Кам. музика; **Мілянo** (331,4) 17.10 Муз. всячина, 21.00 Кам. концерт, 22.00 Комедія; **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Фредерік“ оп. Леґара; **Штутгарт** (360.6) 11.00 Спів; **Ляйпціґ** (369,6) 15.00 Пісні, 20.00 Вес. вечір; **Берлін** (419) 21.30 „Тріюмфальна пісня“ Брамса на 8-гол. хор; **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, 20.00 Опера; **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 16.50 Молоді артисти, 18.00 „Рієнці“ оп. Вагнера; **Будапешт** (550,5) 18.05, 22.45 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00, 10.00, 13.50, 15.10 Концерт, 17.40 Літер. трансм., 18.00 Оп. арії, 19.30 Симф. концерт із Української Фільгармонії, 22.30 Муз. звл.; **Москва** (1000) 17.25 „Мадам Батерфляй“ оп. Пучінія (Досв. 720 м.). **Париж** (1724,1) 20.00 „Чар вальса“ оп. Штравса

Львівське радіо.

Неділя, 14. травня 1933.

12.10 Академія Свята праці; 13.05 Муз. поранок; 14.00 Лісова скринька; 14.20 Пісні (Ольга Лада). 14.40 Навіз у малоземельним господарстві; 15.05 Орхестра; 16.00 Для молоді: із зоольог. городу; 16.55 „Відгомін VII. неділі“; 17.10 Радіо-маївка; 17.20 Весела ревія для дітей; 17.50 Наочні звіки скечі; 18.10 Легка й танк. музика; 19.00 Всячина; 20.00 Вес. скечі Тота: „Прийде глухий“, „Патріотичний інтерес“; 20.30 „Рапсодія Львова“ муз. комедія; 21.15, 21.16 Спортові вістки; 21.25 Концерт трубної орхестри; 22.00 „Щелко має голос“; 22.10 „Комедія з Помилок“ на осн. Сенкевича; 22.40 Ревелерси (грамофон); 23.00 Ревія: „Година перед північчю“.

Понеділок, 15. травня 1933.

12.10, 15.35, 16.15 Грамофон; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Волоконні сирівці; 17.00 Солісти (музика, Зіназіда Коварська, сопр.); 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 „20 літ незалежности Альбанії“; 19.15 Всячина; 20.00 Музика, Спорт; 22.30, 23.00 Танк. музика.

—o—

БІРЖА.

ДОЛЯР.

На суботнішній неофіціяльній біржі заключували вже більше долярових трансакцій. Банк Польський устійнив курс доляра на 7.45 зол. У позабіржевих оборотах платили за доляра по 7.50 до 7.52 зол. Доляр золотий 9.45.

Золото: дукати 85.50—86.00, корони 38.40—38.80, франки 36.60—37.00, рублі 4.90—5.00.

Срібло: корони 0.30, фльорени 0.75, рублі 1.30.

У Ціріху курс доляра виносив у пятницю 4.38 себто 7.56 зол. Подібно в Льондоні та в Парижі курс доляра хитався від 7.56 до 7.58. Це доказ, що доляр вирівнився зовсім на найважніших европейських біржах. Теперішній курс доляра відповідає 15-процентовій знижці паритету.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця двірська	32·25	33·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·25	15·75
Жито збірне	14·25	14·50
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краєва	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля кольорова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·-
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	27·—	29·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—
100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	16·75	17·-
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“:

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 13. V.: масло 2.60, молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця 2.80. Тенденція на всі артикули удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА. По нашім виході із слідчої вязниці в Товмачі і Станиславові складаємо нашу найщирішу подяку ВП. сен. д-р Ів. Макуховi і Його Достойній Дружині в Товмачі за моральну і матеріяльну поміч, ВП. д-р А. Перегінцеві в Станиславові за успішну інтервенцію, а зокрема Олена Швайцерівна всім тим, що старалися в якийнебудь спосіб улекшити її побут у станиславівській вязниці. Олешів, дня 10. травня 1933. **Олена Швайцерівна, Микола Дупелка.**

Надзвичайні Загальні Збори Кооперативи „Український Театр“ у Львові відбудуться в неділю дня 11. червня 1933 р. в годині 4 пополудни у домівці Кооперативи Львів, вул. Шашкевича 5, партер — з таким порядком нарад: 1) Відчитання попереднього протоколу. 2) Відчитання протоколу анкети. 3) Дискусія в справі будови салі театральної. — Якщо в означеній порі не явиться приписане статутом число членів — відбудуться другі Збори в год. 4.30 — в тому самому льокалі і без огляду на скількість приявних членів. — За Надз. Раду Кооп. „Український Театр“ кооп. з відп. уділами у Львові: **О. Боднарович** секретар, **Й. Дрималик** голова. 1929

На памятник Франка зложив адвокат м-р О. Зеленецький, Гусятин 5 зол., д-р М. Пушкар 3 зол.; для **„Нещасної матері“** збірка з Коломиї 10 зол. На **Рідну Школу** Т. Винник і Волод. Тріска, Бялисток 15 зол., Ром. Косевр, Ключів Вел. 5 зол.

Діточа Оселя ім. Митр. Андрея Шептицького на Остодорі. Вже 6 літ з черги під опікою Українського Краєвого Т-ва Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові провадиться **Діточа Оселя на Остодорі** біля Підлютого. Кожного року перебуває там підчас ферій около 100 українських дітей. Оселя приймає діти від 8 до 14 року життя. В цім році організується дві оселі, а саме для Дівчат від дня 19. червня до 17. липня ц. р., а для хлопців від 17. липня до дня 12. серпня ц. р. Оплата за місячний побут на Оселі тільки 49 зол. Незвичайно гарні кліматичні умовини, педагогічний нагляд та постійна лікарська опіка дають запоруку якнайкращого і здорового переведення шкільних ферій для дітей. Харч здоровий пять разів денно. Зголошення присилати на адресу: лікар Ксеня Янович, Львів, вул. Потоцького ч. 111. або до опікуна Оселі о. проф. А. Бучацького Львів, вул. Потоцького ч. 114. На почтові запити слати почтовий значок на відповідь. Це незвичайно догідна нагода для родичів, щоби запевнити підчас шкільних ферій своїм дітям доцільний і здоровий відпочинок.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: „Мебльосплат“ Городецька 7.

СОНЯШНА фронтова кімната з окремим входом від 15. ц. м. до винайму з харчем або без. Пелчинська 2, II, пов. м. 6.

КРИНИЦЯ ЖИВЕЦЬ. Покій з двома ліжками, тризазовий харч, 7 зол. денно від особи. Волинська, вул. Зелена 472, побіч віллі Збишка. 1932 1—1

РУТИНОВАНИЙ адвокатський апплікант шукає місця в адвоката до укінчення 10-місяців практики. М-р Петрушкевич, Любачів. 1934 1—2

ПАРОХІЯ подільська, 1750 душ, поля 70 моргів, 45 моргів грубого ліса, 4 км. до повіт. міста і стації — до заміни за відповідну, з одною церквою, при залізниці, здорова околиця. Зголошення до Адміністрації під „Парохія“. 1924 1—1

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ
Сильвестр
Пелех-Личковський
відчинив адвокатську канцелярію
у ЛЬВОВІ, ПРИ ВУЛ. ПЕКАРСЬКІЙ 24. II.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ ЛЕГЕНІВ, СЕРЦЯ І ШЛУНКА
Д-р Фелікс Ган
ЛЬВІВ, БАТОРОГО 12, ТЕЛ. 84-45.
Пересвітлює Рентгеном.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ, ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: **агрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольоґічний** дають фахову закінчену систематичну підготовку і **титул агронома, економіста та хеміка.**

При відділах істнує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Впис на всі відділи та курси терміном не обмежений.

Крім того при УТГІ організовано по широкій програмі КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Курси ці мають за завдання дати комплекс знання, необхідне для кожного свідомого українця.

Проспекти фахових відділів та курсів українознавства безплатно висилає Секретаріят УТГІ.

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovaqie** — або — Товариство „Сільський Господар“ Львів, Ринок 10/II.

Візки і діточі ліжочка
гніздочка до науки ходу, складані крісельна, всілякі діточі меблики, СПОРТОВІ АРТИКУЛИ — ЗАБАВКИ
поручає по найнижчих цінах
Коневич
ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

ЖУРНАЛІ - Взори
Манекіни - КРОЇ
Р. ЛЯНДАВ
Львів, Чарнецького 3.

V. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ
відбудуться в суботу 27. травня 1933 р. в салі Руханкового Товариства Сокіл-Батько, Львів, вул. Руська ч. 20 в год. 5. попол.

Порядок нарад:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання і приняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3) Звіти: секретаря, орг. референта і касієра.
4) Звіт Ревізійної Комісії й ухвалення абсолюторії уступаючій Раді.
5) Вибір голови, 9 членів Ради, 3 заступників і 3 членів Ревізійної Комісії.
6) Внески і запити.

До участи в Загальних Зборах уповновані: почесні члени, члени опікуни (які вплатили що-найменше 15 зол. на опіку одної могили), голови Філій і їх заступники або їх уповноважнені та члени Головної Ради (§ 15). Якщо в означеній годині не явиться 50 членів, рішають Збори правосильно без згляду на скількість присутніх (§ 14).

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ:
Д-р П. Кривуцький, голова. Ол. Карпинський, секретар.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло“. За редакцію відповідає Олександер Костик.